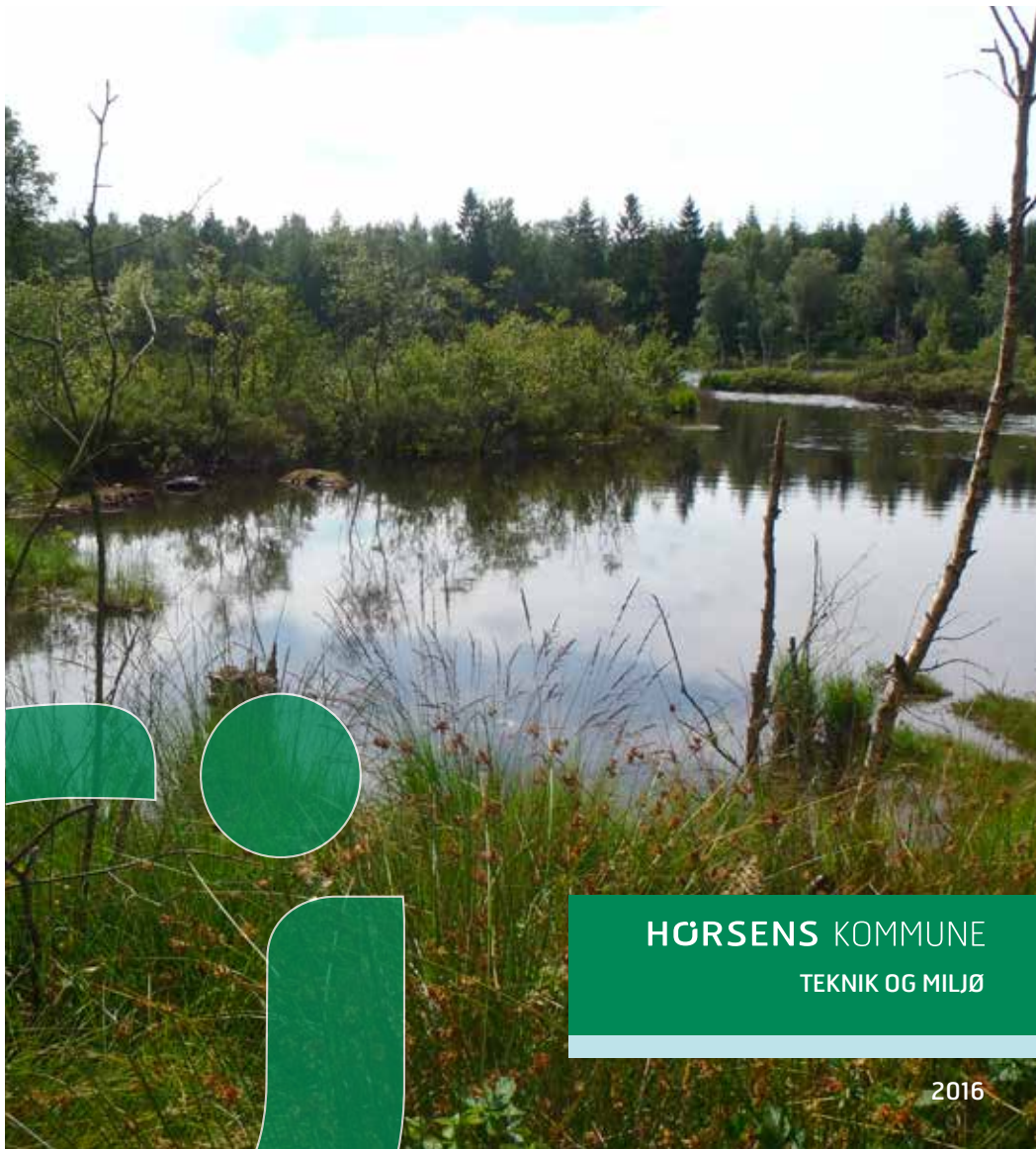

Beskyttet natur i Danmark

HØRSENS KOMMUNE
TEKNIK OG MILJØ

2016

Beskyttet natur i Danmark

HVORDAN ER REGLERNE OM BESKYTTET NATUR I DANMARK?

På beskyttede naturarealer – de såkaldte § 3-arealer – er det som udgangspunkt forbudt at ændre driften eller tilstanden.

De beskyttede naturtyper omfatter: heder, overdrev, enge, moser og kær, strandenge, vandløb, vandhuller og søer, herunder også de fleste regnvandsbassiner, branddamme og havedamme, når de er større end 100 m².

På sidste side ses en række eksempler på aktiviteter, der ikke må iværksættes på § 3-arealer. Der er mange restriktioner og man skal derfor al-

tid kontakte kommunen, inden man som ejer sætter "noget nyt i værk" på et beskyttet areal.

I særlige tilfælde kan kommunen dispensere fra det generelle forbud. Det vil man typisk gøre, når aktiviteten vil gavne naturen. Kommunen vil også meget gerne rådgive om, hvordan man kan forbedre naturkvaliteten på sin ejendom.

Hvis man har særlige planer for anvendelsen af sin ejendom til f.eks. jagt, landbrug eller hobbydyrehold, herunder hestehold, er det erfaringsmæssigt særligt vigtigt at afklare, om planerne er forenelige med naturbeskyttelseslovens restriktioner.

HVORDAN UNDERSØGER MAN SELV OM ET AREAL ER BESKYTTET?

På kommunens webkort: <http://webkort.horsens.dk> og på Danmarks Miljøportal: <http://internet.miljoportal.dk> findes bl.a. oplysninger om de registrerede § 3-beskyttede naturarealer. Det er de samme registreringer, som ses i begge kort.

Når kommunen finder nye eller oversete naturarealer bliver de registreret og tilføjet i kortene. Det er vigtigt at være opmærksom på, at kommunen ikke er forpligtet til at orientere ejeren om ændringer i registreringerne. Ikke alle § 3-arealer fremgår af kortene og afgrænsningen af det enkelte § 3-areal kan være upræcis.

Et areal kan derfor være beskyttet, selvom det ikke fremgår af kortene.

Bemærk, at beskyttelsen og restriktionerne i anvendelse er præcis de samme, uanset om naturbeskyttelsen fremgår af kortene eller ej.

Fig. 1. Det er ikke altid let at se om et areal er beskyttet. Billedet viser en § 3-beskyttet eng.

MEN HVAD GØR MAN SÅ, NÅR KORTENE IKKE KAN GIVE VISHED?

Man skal særligt være på vagt ved arealer, der ikke er registreret som beskyttede, hvis de har ligget udyrket i over 5 år, er fugtige, sumpede, skrånende eller sandede. Det er nemlig typisk sådan nogle steder, den beskyttede natur findes.

Det er udelukkende kommunen, som kan afgøre § 3-status, dvs. beslutte om et areal er beskyttet. Det er helt afgørende, hvilke planter, der vokser på arealet.

Det eneste sikre er derfor at kontakte kommunen.

ANDRE NATURBESKYTTEDE AREALER – NATURA 2000-OMRÅDER

Foruden de nationalt beskyttede § 3-arealer er andre arealer naturbeskyttet gennem EU-lovgivningen. Disse større sammenhængende områder kaldes Natura 2000-områder. Indenfor Natura 2000-områderne må ændringer i anvendelsen eller driften heller ikke ske, uden at kontakte kommunen først.

Disse områder fremgår også af Horsens Kommunes webkort og Danmarks Miljøportal.

Kortene er opdaterede og alle Natura 2000-områder fremgår af dem.

HVAD NU HVIS MAN ER KOMMET TIL AT OVERTRÆDE LOVEN?

Kommunen fører tilsyn med alle § 3-arealerne – både de private og de offentlige.

Hvis et beskyttet naturareal konstateres ændret uden forudgående dispensation, vil kommunen oftest kræve, at naturområdet skal genskabes,

som det var før tilstandsændringen. Det kan være både besværligt og meget omkostningsfuldt for ejeren.

Overtrædelse af loven kan i grove tilfælde medføre, at kommunen indgiver politianmeldelse. At ejeren ikke kendte loven eller vidste, at der var tale om beskyttet natur, vil ikke ændre kommunens beslutninger og krav.

Det er som udgangspunkt altid den nuværende ejer af en ejendom, som er ansvarlig for en overtrædelse vedr. beskyttet natur. Det gælder også, hvis tilstandsændringen skete før overtagelse af ejendommen.

En ny ejer kan derfor på et senere tidspunkt blive pålagt at genskabe et naturområde, som en tidligere ejer har fjernet eller ændret.

NATUREN HAR ALTID VÆRET DER – SÅ HVORFOR ALLE DE RESTRIKTIONER?

I Danmark er en stor andel af vores samlede areal opdyrket, bebygget eller befæstet

Siden 1920 er arealet med lysåben natur dvs. enge, moser, overdrev, klitter og heder, reduceret kraftigt. Det skyldes især, at de er blevet pløjet op, drænet, sprøjtet, gødsket, plantet til eller bebygget og der er desværre ikke særlig mange vilde dyr og planter, som kan trives i en intensivt dyrket mark, i industrikvartaler, på P-pladser eller i boligområder.

Det samlede areal med lysåben natur er på mindre end 100 år faldet fra næsten 25 % til mindre end 10 % af Danmarks samlede areal.

Naturarealet udgør dermed i dag kun ca. 40 % af hvad det gjorde i 1920. Samtidig er kvaliteten af de tilbageværende naturområder af forskellige årsager blevet væsentligt forringet.

Konsekvensen af det reducerede naturareal i kombination med at na-

turarealernes tilstand er ringere er, at arter, som vibe, hvid stork og engblomme, ses betydeligt sjældnere.

Hovedformålet med reglerne om beskyttet natur, er derfor at bevare og forbedre de naturområder, der er tilbage, samt at skabe nye.

På den måde sikrer vi, at der også i fremtiden kan være plads til de vilde dyr og planter, som hører til i Danmarks natur. Her tænkes der ikke kun på de meget sjældne arter, som for nogles vedkommende er truet af udryddelse, men også alle de helt almindelige, vilde planter og dyr - arter, som danskerne opfatter, som en naturlig del af landskabet og som blandt andet bidrager til oplevelsen af naturen.

For at forbedre betingelserne for plante- og dyrelivet giver lovgivningen vide rammer, hvis man vil lave et projekt, som kommune vurderer kan forbedre vilkårene for naturen.

Til gengæld er lovgivningen meget restriktiv, hvis projektet forringer naturen.

EKSEMPLER PÅ AKTIVITETER, DER IKKE MÅ IVÆRKSÆTTES PÅ § 3-AREALER

- Jordbearbejdning (pløjning/harvning/terrænregulering)
- Såning herunder afgrøder, vildtblandinger og græs
- Sprøjtning med insekt-, svampe- eller ukrudtsmidler
- Kalkning
- Dræning
- Øget gødsning med husdyrgødning eller kunstgødning
- Plantning af buske, træer eller andet
- Øge antallet af græssende dyr (heste, kvæg, får eller geder)
- Tilskuds fodring.
- Deponering af jord eller affald (byggeaffald, haveaffald eller andet)
- Anlæggelse af sti, vej eller vendeplads
- Anlæggelse af have eller ridebane
- Opførelse af skure, udhuse, pavilloner, hytter, eller andet byggeri
- Opstilling af drivhuse, campingvogne, skurvogne, jagttårne eller lignende
- Etablering af anlæg herunder jordvarme eller spildevand
- Rydning af krat eller skov

Det gælder specielt for vandhuller og søer, at man ikke må:

- Oprense eller udvide eksisterende vandhuller eller søer
- Fylde jord, affald eller andet materiale i vandhuller eller søer
- Udsætte eller fodre dyr ved eller i vandhuller eller søer
- Anlægge et nyt vandhul eller en ny sø

Det gælder specielt for vandløb (og nogle mindre grøfter), at man ikke må:

- Fjerne sten eller grus fra bunden
- Grave det dybere eller bredere
- Sløjfe, rørlægge eller ændre forløbet

Man må heller ikke påvirke arealer udenfor § 3-beskyttelse (f.eks. ved dræning eller tilplantning), hvis det kan ændre tilstanden indenfor § 3-arealer i nærheden.

Nogen af aktiviteterne kan man i nogle tilfælde og under særlige vilkår få dispensation til at udføre. Det gælder f.eks. hvis man vil etablere, udvide eller oprense et vandhul eller en sø.

Bemærk venligst, at denne liste ikke er udtømmende.
Spørg kommunen, hvis du er i tvivl.

Horsens Kommune
Rådhusvej 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29

www.horsens.dk

HØRSENS KOMMUNE
TEKNIK OG MILJØ
